
WAT ERVAN TE ZEGGEN

Informatie en beroepsgeheim in de
welzijnssector

Vijfde editie

Rudy Schellaert

INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Wat ervan te zeggen. Informatie en beroepsgeheim in de welzijnssector. Vijfde editie
Rudy Schellaert

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1134-2

D/2020/7849/108

NUR 163

Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

Lay-out: Crius Group, Hulshout

Omslagontwerp: Danny Juchtmans / www.dsigngraphics.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

INHOUD

OPZET	1
DE OPBOUW VAN HET BOEK	9
WORKSHOPS	15
HOOFDSTUK 1. TIJDGEEST EN CONTEXT	27
1. De uitloop van de maatschappij	29
2. Differentiatie en generalisatie	32
3. Bruggen	35
4. Rationeel-instrumenteel en reflexief-normatief	41
4.1. Rationeel-instrumenteel	41
4.2. Reflexief-normatief	44
HOOFDSTUK 2. PRIVACY	51
1. Dimensies	56
2. Evolutie	61
HOOFDSTUK 3. BEROEPSGEHEIM	71
1. Finaliteit	77
2. Wettelijke bepalingen	80
3. Moeten hebben en houden	84
3.1. Beroep of staat	84
3.2. Toevertrouwd	88
3.3. Geheim	89
3.4. Tegenover wie	90
3.5. Van wie	91
3.6. Schending	92
4. Al dan niet spreken	95
4.1. Zwijgplicht	96
4.2. Zwijgrecht	96

4.3. Spreekrecht	96
4.3.1. Cliënt geeft toestemming	97
4.3.2. Getuigenis voor een rechter of een parlementaire onderzoekscommissie	98
4.3.3. Zichzelf verdedigen	103
4.3.4. Onweerstaanbare dwang	103
4.3.5. Bekendmaken van feiten in het licht van hulpverlening	104
4.3.6. Spreken: gewetensvol	105
4.4. Spreekplicht	106
4.4.1. Aangifteplicht	106
4.4.2. Schuldig verzuim	110
4.4.3. Noodtoestand	112
5. Vertrouwelijk en collectief?	113
5.1. Gedeeld beroepsgeheim	114
5.2. Gezamenlijk beroepsgeheim	134
5.3. Afgeleid beroepsgeheim	136
5.4. Ambtsgeheim en discretieplicht	136
5.5. Artikel 458ter	137
6. Outing	138

HOOFDSTUK 4. PERSOONSgegevens

141

1. Wetten en toezichtsorgaan	149
2. Verwerken	150
3. Rollen	153
4. Toegelaten	153
5. Rechten betrokkene	169
6. Basisbeginselen	172
7. Apps bij een epidemie	176
8. Gegevensdeling tussen actoren in de zorg	181
9. Beeldmateriaal	182
9.1. Afbeelding	182
9.2. Camera's	188
10. Verslagen en dossiers	196
10.1. Inhoud	197
10.2. Toegang	197
10.3. Schrijven	199

HOOFDSTUK 5. MEDISCHE INFORMATIE	215
1. Rechten en plichten medische patiënt	217
2. Elektronische opslag en uitwisseling	222
HOOFDSTUK 6. CLIËNT	233
1. Consent	237
1.1. Vormen	238
1.2. Informed en negotiated consent	240
1.2.1. Over informatie beschikken	242
1.2.2. Competent zijn	244
1.2.3. Overleggen	246
1.2.4. Beslissen	248
1.3. Weigeren mag	250
2. Grenzen autonomie?	255
3. Of niet weten	266
3.1. Cliënt negeert informatie	266
3.2. Niet informeren cliënt en exceptie	267
4. Persoonlijke informatie	277
HOOFDSTUK 7. MINDERJARIGE	299
1. Rechtspositie Minderjarige in de Jeugdhulp	301
1.1. Competentiebenadering	302
1.2. Rechten	303
1.3. Artikel 75.1	312
2. Ouders en naasten	320
3. School en leerkracht	325
4. CLB	326
HOOFDSTUK 8. MISHANDELING	343
1. Artikel 458 <i>bis</i> Sw.	345
2. Kindermishandeling	354
3. Melden	357
HOOFDSTUK 9. SOCIALE MEDIA	371

HOOFDSTUK 10. INFORMATIE BINNEN EEN ORGANISATIE/VOORZIENING	383
1. Collega's en team	397
2. Werknemer	405
2.1. Leidinggevend en administratie	405
2.2. Solliciteren	412
3. Pandemie	417
3.1. Welzijnsverplichtingen	418
3.2. Privacy en GDPR	419
HOOFDSTUK 11. UITWISSELING TUSSEN ORGANISATIES/VOORZIENINGEN	423
1. Vormen van overleg	425
2. Casemanagement	428
HOOFDSTUK 12. JUSTITIE, POLITIE EN TERRORISME	443
1. Justitie en politie	445
2. Terrorisme	453
HOOFDSTUK 13. EEN VIRTUELE CLIËNT?	479
BIBLIOGRAFIE	499
LIJST VAN AFKORTINGEN	511
EINDNOTEN	513
TREFWOORDENREGISTER	527

LIJST VAN WORKSHOPS

Workshop 1	Aforismen	20
Workshop 2	Kennis en standpunten over beroepsgeheim en verwerken van persoonsgegevens	24
Workshop 3	Inhoud tas	54
Workshop 4	Inlevingsoefening verlies privacy	58
Workshop 5	Coronatijden	68
Workshop 6	Al dan niet beschikken over informatie	72
Workshop 7	Wat met het geheim?	74
Workshop 8	Informatie prijsgeven	100
Workshop 9	Advocaat 71	108
Workshop 10	Aanklachten en gerechtelijke uitspraken rond schuldig verzuim	116
Workshop 11	Schuldig verzuim	124
Workshop 12	Valt een geheim te delen?	130
Workshop 13	Informatieoverdracht en een jongen van zestien	142
Workshop 14	De cliënt en zijn dossier	146
Workshop 15	Stagiairs en informatie-uitwisseling over cliënten binnen een voorziening (1)	156
Workshop 16	Stagiairs en informatie-uitwisseling over cliënten binnen de voorziening (2)	160
Workshop 17	Stagiairs en rapportage aan de school	166
Workshop 18	Informatieopslag en -uitwisseling	178
Workshop 19	Beroepsgeheim en verwerking van persoonsgegevens	184
Workshop 20	Analyse doorbreken geheimhouding	190
Workshop 21	Foto's en filmpjes	200
Workshop 22	Beroepsgeheim en verwerking van persoonsgegevens bij jon- geren met communicatieve beperkingen	206
Workshop 23	Verslag van een stagiaire die start in een voorziening	210
Workshop 24	Dilemma's rond medische informatie	226
Workshop 25	Uitstaande oren corrigeren	230
Workshop 26	Website met informatie over zelfdoding	234
Workshop 27	Informatie & cliënt	258
Workshop 28	Dwingen tot therapie en medicatie	264
Workshop 29	Al genoeg problemen?	270

Workshop 30	Informatieoverdracht met nefaste gevolgen voor de cliënt	272
Workshop 31	Het slechte nieuws en ik	278
Workshop 32	Wel informeren en niet informeren	280
Workshop 33	Intimiteit, afstand en nabijheid: een dialoog	284
Workshop 34	Afstand en nabijheid tussen cliënt en begeleider	294
Workshop 35	Rechtspositie minderjarige binnen voorziening en/of organisatie	304
Workshop 36	Ouders informatie geven over internaatleven	328
Workshop 37	Ouder tussen rechten en plichten	330
Workshop 38	Informeren van de familie	332
Workshop 39	Dilemma's bij informatieoverdracht	338
Workshop 40	Concrete situaties van kindermishandeling	350
Workshop 41	Kindermishandeling: signalen en vermoedens	362
Workshop 42	Kindermishandeling: probleemstellingen	366
Workshop 43	Sociale media in voorzieningen	378
Workshop 44	Jongere betraft bij middelengebruik buiten de voorziening: een dialoog	384
Workshop 45	Drugproblematiek binnen een voorziening	390
Workshop 46	Vernielingen melden	394
Workshop 47	Al dan niet roddelen	400
Workshop 48	Maken de anderen het ons moeilijk of gemakkelijk?	408
Workshop 49	Solliciteren	414
Workshop 50	Zwarte lijst	432
Workshop 51	Veel problemen, of toch niet meer?	438
Workshop 52	Procedure bij weglopen en/of verdwijning	458
Workshop 53	Jongeren biechten stelen op	462
Workshop 54	Weglopers en weglopers	464
Workshop 55	Informatie en justitie	468
Workshop 56	Melden bij politie	472
Workshop 57	Al dan niet doorspelen van een misstap	474
Workshop 58	Alwetend	480
Workshop 59	Personen met dementie	484
Workshop 60	Toets	492

